

У час фінансової кризи потрібно приділяти велику увагу податковому контролю, тому що працівники державних органів виявляють відхилення параметрів дохідної частини бюджету від заданих умов, аналізують їх причини та визначають шляхи подальшого розвитку оподаткування.

Наук. керівн. Степанова Е. Р.

Література: 1. Бурденко І. М. Податкова система як інструмент інноваційного розвитку України / І. М. Бурденко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 3. – С. 150–160. 2. Воронкова О. М. Контрольна й аналітична робота податкової служби України / О. М. Воронкова // Фінанси України. – 2001. – № 8. – С. 135–141. 3. Меркулова Т. В. Оцінка впливу параметрів податкового контролю на раціональну поведінку платників податків / Т. В. Меркулова, А. В. Капітанчук // Економіка і прогнозування. – 2005. – № 4. – С. 127–140. 4. Жарко Р. П. Обґрунтування функції податків на сучасному етапі розвитку продуктивних сил / Р. П. Жарко // Фінанси України. – 2007. – № 6. – С. 96–99. 5. Міщенко С. Г. Податкове стимулювання економічного росту : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук : спец. 08.00.08 "Фінанси, грошовий обіг і кредит" / С. Г. Міщенко. – Донецьк, 2008. – 36 с. 6. Вдовиченко М. І. Про ефективність податкової системи в Україні / М. І. Вдовиченко // Фінанси України. – 2009. – № 3. – С. 99–108. 7. Васюк Ю. Про деякі практичні аспекти організації державного податкового контролю в Україні / Ю. Васюк // Економіка та держава. – 2010. – № 1. – С. 88–89. 8. Онищенко В. А. Податковий контроль (основи організації) / В. А. Онищенко. – К. : 2006. – С. 127–232.

Колесник М. О.

УДК [005.95:005.92]:657.6

Студент 4 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНИЙ АПАРАТ АУДИТУ ПЕРСОНАЛУ

Анотація. Розглянуто сутність поняття "аудит", уточнено визначення понять "аудит персоналу" та "система внутрішнього аудиту персоналу".

Аннотация. Рассмотрена сущность понятия "аудит", уточнены определения понятий "аудит персонала" и "система внутреннего аудита персонала".

Annotation. The essence of the concept of audit was studied. The definitions of the concepts "personnel audit" and "internal audit system of personnel" were clarified.

Ключові слова: аудит, аудит персоналу, система внутрішнього аудиту персоналу, система, персонал.

Аудит персоналу є сьогодні одним із найбільш актуальних способів контролю якості соціально-трудових процесів на підприємстві. Він необхідний ще й для оцінки ефективності системи управління кадрами в організації і сприяє виявленню помилок, які можуть спричинити фінансові втрати і завдати шкоди репутації підприємства. Аудит персоналу спрямований на становлення, розвиток та особистісне зростання кадрів, отже, підвищення кадрової незалежності підприємства. Результат аудиту полягає в скороченні плинності кадрів, підвищенні продуктивності праці, виявленні необхідності в навчанні персоналу й економії коштів на пошуки нових кадрів.

Дослідженням теоретичних основ аудиту персоналу присвятили свої наукові праці такі вчені, як: Алборов Р. А., Богомолов А. М., Бондар В. П., Дорош Н. І., Ковалева О. В., Константинов Ю. П., Петрик О. А., Понікаров В. Д. та ін. [1 – 12]. Незважаючи на це не існує єдиного підходу до формування понятійно-категорійного апарату аудиту персоналу, що й обумовлює мету дослідження.

Вчені дають різні визначення поняття аудит персоналу, про що і свідчить таблиця.

Таблиця

Трактування поняття "аудит персоналу"

Автори	Визначення
1	2
Одегов Ю. В	Аудит персоналу – це система консультаційної підтримки, аналітичної оцінки і незалежної експертизи кадрового потенціалу організації [11]

© Колесник М. О., 2014

1	2
Ніконова Т. В.	Аудит персоналу – це перевірка документації і аналіз показників, що свідчать про легітимність і ефективність діяльності організації [10]
Кібанов А. Я.	Аудит персоналу – це оцінка соціально-трудова відносин на підприємстві для виявлення основних факторів трудової мотивації і пошуку резервів удосконалення діяльності фірм із суб'єктивних позицій працівників [12]
Понікаров В. Д., Серікова Т. М.	Аудит персоналу – це визначення конкурентоспроможності підприємства в трудовій сфері, ефективності функціонування служб управління персоналом та економічної ефективності самого аудиту [8]
Авторське	Аудит персоналу – це система консультаційної підтримки, яка спрямована на перевірку документообігу, обліку та звітності з праці і заробітної плати з метою їх оцінки та пошуку резервів підвищення ефективності соціально-трудова відносин, конкурентоспроможності та ефективності праці служби апарату управління

Дослідивши тлумачення аудиту персоналу, подані в різних літературних джерелах, на думку автора, слід дослідити предметну сферу та складові елементи поняття.

Кожне з визначень має як позитивні, так і негативні сторони. Одегов В. Д. [11] дає досить поверхневе тлумачення. Ніконова Т. В. [10] розглядає аудит персоналу лише в організаційно-технологічному аспекті, Кібанов А. Я. [12] – у соціально-психологічному, а Понікаров В. Д. [8] в економічному. Необхідно узагальнити поняття і водночас урахувати всі ці аспекти (рисунок).

Рис. Понятійно-категорійний апарат аудиту персоналу

Виходячи з трактування поняття, сформовано цілі та завдання системи внутрішнього аудиту персоналу.

Метою системи внутрішнього аудиту персоналу є поліпшення діяльності кадрової служби та мінімізація ризиків, що пов'язані з не правильним веденням кадрової документації. Система внутрішнього аудиту персоналу повинна не тільки виявляти помилки у вже створених документах, а й, у першу чергу, їх попереджати.

Виходячи із мети, сформовано такі завдання:

- 1) перевірка й оцінка дотримання законодавства працівниками кадрової служби під час оформлення кадрової документації;
- 2) оцінка відповідності дій співробітників кадрової служби встановленим правилам і процедурам;
- 3) оцінка ефективності роботи кадрової служби і системи кадрового документообігу;
- 4) надання необхідної інформації керівникам і власникам підприємства.

Таким чином, науковим результатом дослідження є уточнення визначення понять "аудит персоналу" та "система внутрішнього аудиту персоналу", а перспективою подальших наукових досліджень у даному напрямі – розробка універсальної структури системи внутрішнього аудиту персоналу.

Наук. керівн. Мішина С. В.

Література: 1. Алборов Р. А. Основы аудита : учебное пособие / Р. А. Алборов, Л. И. Хоружий, С. М. Концева. – М. : Издательство "Дело и сервис", 2001. – 224 с. 2. Богомолов А. М. Внутренний аудит / А. М. Богомолов. – М. : Экзамен, 2000. – 192 с. 3. Концепція розвитку аудиту в Україні: теорія, методологія, організація / В. П. Бондар. – Житомир : ЖДТУ, 2008. – 454 с. 4. Дорош Н. І. Аудит: методологія і організація / Н. І. Дорош. – К. : Т-во Знання КОО, 2001. – 402 с. 5. Ковалева О. В. Аудит : учебное пособие / О. В. Ковалева, Ю. П. Константинов. – М. : ПРИОР, 1999. – 272 с. 6. Кужельный Н. Бухгалтерский учет и аудит: теория аудита / Н. Кужельный, Г. Давыдов. – 2006. – № 5. – С. 44–51. 7. Аудит: методологія і організація : монографія / О. А. Петрик. – К. : КНЕУ, 2003. – 260 с. 8. Понікаров В. Д. Аудит : навч. посібн. / В. Д. Понікаров, Т. М. Серікова. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2006. – 224 с. 9. Савченко В. Я. Аудит : навч. посібн. / В. Я. Савченко. – К. : КНЕУ, 2002. – 322 с. 10. Никонова Т. В. Управленческий аудит персонала / Т. В. Никонова, С. А. Сухарев ; ред. Ю. Г. Одегов. – М. : Экзамен, 2002. – 224 с. 11. Одегов Ю. Г. Аудит и контроллинг персонала : учебн. пособ. / Ю. Г. Одегов, Т. В. Никонова. – М. : Экзамен, 2002. – 447 с. 12. Кибанов А. Я. Управление персоналом организации : учебник / под общ. ред. А. Я. Кибанова. – 3-е изд. и перераб. – М. : ИНФРА-М, 2006. – 638 с.

Лисюк Н. А.

УДК [331.108.644.7:349.2](447)

Магістр 1 року навчання
факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ

Анотація. Проаналізовано нормативно-правові підстави звільнення працівників, визначено основні підстави, що забезпечують законність звільнень в Україні.

Аннотация. Проанализированы нормативно-правовые основания увольнения работников, определены главные основания, обеспечивающие законность увольнений в Украине.

Annotation. Analysis of regulatory and legal grounds for dismissal of workers has been made. The main reasons that ensure the legality of layoffs in Ukraine have been identified.

Ключові слова: нормативно-правова база, КЗпП, ЗУ "Про зайнятість населення", МОП, конвенція, законність звільнень.

На сучасному етапі розвитку економіки в Україні значну частину видатків підприємств становлять витрати на оплату праці найманих працівників, тому багато підприємств в умовах економічної нестабільності змушені скорочувати персонал, звільняти співробітників.

Питання про порядок звільнення з роботи і його оформлення є надзвичайно важливим за раз, коли зростає правосвідомість населення. Воно важливе як для власника підприємства, організації чи установи або уповноваженого ним органу, так і для працівника. Для власника або уповноваженого ним органу – тому, що дотримання формальної процедури звільнення працівника за порушення трудової дисципліни зробіть неможливим визнання судом його звільнення незаконним, і як наслідок – поновлення на роботі п'яниць, прогульників тощо. Для працівника – тому, що встановлена законодавством формальна процедура звільнення захищає його від незаконного звільнення.

Метою статті є розгляд основних нормативно-правових актів, що регулюють процеси звільнення працівників в Україні, а також визначення основних положень, що забезпечують їх законність.

Дослідженню трудової діяльності та проблем, пов'язаних зі звільненням працівників, присвячені роботи таких вчених, як: Авер'янов В. Б., Бородін І. Л., Васильєв А. С., Гусаров С. М., Калюжний Р. А., Коваленко В. В., Сидорчук Л. А., Прилипко С. М., Левченко К. Б., Ярошенко О. М., Стеценко С. Г., Болотіна Н. Б. та ін.

© Лисюк Н. А., 2014